Ulkoasiainministeriö | Muistio | Liite 1

Christian Lindholm | 10.12.2014

BEAM-KEHITYSINNOVAATIO-OHJELMAN RAHOITTAMINEN

BEAM − Business with Impact on UM:n ja Tekesin yhteisesti rahoittama kehitysinnovaatio-ohjelma vuosiksi 2015–2019. Ohjelma on ensimmäinen ministeriöiden hallinnolliset rajat ylittävä Team Finland -ohjelma.

BEAM tukee yritysten, kansalaisjärjestöjen, opetus- ja tutkimusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden innovaatioiden, tiedon ja osaamisen kehittämistoimintaa, joka hyödyttää kehitysmaiden köyhien ihmisten hyvinvointia. Tuki kohdistuu uusien tuotteiden, palvelujen, liiketoiminta- ja yhteistyömuotojen, teknologioiden, ratkaisujen tai sosiaalisten innovaatioiden kehittämiseen, pilotoimiseen ja kaupallistamiseen. BEAM-ohjelma hyödyttää kehitysmaiden köyhiä ihmisiä, joiden elämä paranee uusien innovaatioiden ansiosta. Innovatiivinen liiketoiminta hyödyttää myös kehitysmaiden ja Suomen yrityksiä sekä julkista sektoria tuottamalla uusia työpaikkoja, yrittäjyyden mahdollisuuksia ja taloudellisia resursseja. Innovaatiot lisäävät talouden kilpailukykyä ja sosiaalisesti kestävää, vihreää kasvua kehitysmaissa ja Suomessa.

Ohjelman tulostavoitteet on määritelty yhdessä Tekesin kanssa. Kehitysinnovaatio-ohjelman välitön tavoite on, että ohjelmaan hyväksyttävät yksityisen sektorin toimijat, opetus- ja tutkimusorganisaatiot ja kansalaisyhteiskunnan toimijat, niin kehitysmaissa kuin Suomessa, tuottavat uusia innovaatioita sekä uutta tietoa ja osaamista. Ohjelmasta ei tueta yritysten vientiä, perinteisiä liikekumppanuuksia eikä kansalaisjärjestöjen normaaleja kehitysyhteistyöhankkeita.

Lyhyen−keskipitkän aikavälin tuotoksia ovat: 1) Kehitysmaiden vähävaraisia ihmisiä osallistavat tuote-, palvelu- ja liiketoimintainnovaatiot, uudet jakelukanavat, teknologiat ja ratkaisut ja 2) Uudet työpaikat ja yrittäjyyden mahdollisuudet sekä lisääntyneet taloudelliset resurssit kehitysmaissa ja Suomessa. Pitkän aikavälin vaikutukset, sekä Suomessa että kehitysmaissa, ovat 1) Elinkeinoelämä uudistuu ja talous kasvaa, 2) Ympäristöongelmille löydetään uusia ja innovatiivisia ratkaisuja ja 3) Hyvinvointi ja sosiaalinen tasa-arvoisuus lisääntyvät. Ohjelmassa painotetaan naisten mahdollisuuksia hyötyä innovaatio- ja yritystoiminnasta. Innovaatiot voivat tarjota välineitä ihmisille, myös helposti syrjäytyville ryhmille osallistua entistä parempia yhteiskunnan toimintaan.

Ohjelma on suunniteltu sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestäväksi. Ohjelman taloudellinen kestävyys on tavanomaista kehitysyhteistyötä huomattavasti parempi sikäli, että ohjelman rahoituksesta puolet tulee yksityiseltä sektorilta omarahoituksena. Taloudellista kestävyyttä pyritään vahvistamaan entisestään siten, että yksi ohjelman alatavoite on saada kasaan yksityisen ja julkisen sektorin yhteinen vaikuttavuusinvestointirahasto (impact fund) ohjelman loppuun mennessä.

BEAM-ohjelma on viisivuotinen ja se perustetaan Tekesiin. Ohjelman kokonaisrahoitustarpeeksi vuosiksi 2015−2019 on arvioitu 50 000 000 euroa, josta julkista rahoitusta on 50 % ja ohjelmaan osallistuvat toimijat rahoittavat itse 50 %. Julkisen sektorin rahoituksen osuus jakautuu siten, että ulkoasiainministeriö maksaa kehitysyhteistyövaroista 12 500 000 euroa ja Tekes innovaatiorahoituksesta 12 500 000 euroa. Täten ohjelman tulee olla vähintään 50 % kehitysyhteistyörahoituskelpoinen (ODA-kelpoinen).

Ulkoasiainministeriön rahoituksen osuus kanavoidaan Tekesiin käyttö- ja kirjausoikeusmenettelyn kautta. Tekes jakaa tukea eteenpäin yhteisesti sovittujen BEAMin ohjelmakriteerien puitteissa. Tekes järjestää ohjelman avoimet haut. Haut voivat olla yleisiä tai tarvittaessa myös kohdennettuja hakuja.

Ohjelma on relevantti Suomen kehityspolitiikan, innovaatiopolitiikan ja elinkeinopolitiikan kannalta sikäli, että se yhdistää kehityspoliittiset ja Tekesin tavoitteet yhdeksi kokonaisuudeksi. Se myös hyödyttää suomalaisten yritysten kehitysmaaliiketoimintaa.

Ohjelmalle esitetään vuoden 2014 talousarvion momentin 24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö käyttösuunnitelman kohdasta 4 (maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö) 12.500.000 euron rahoitusta vuosiksi 2015–2019, josta 2.500.000 euroa on vuoden 2014 määrärahasta ja 10.000.000 euroa vuoden 2014 sopimusvaltuuksista.